

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه
رشته: کلیه رشته‌ها	پایه دوازدهم: فنی و حرفه‌ای و کاردانش	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹	تعداد صفحه: ۳ صفحه
دانش‌آموزان (روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی‌ماه سال ۱۴۰۱)			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)		
	نمره		

الف) فارسی

قلمرو زبانی (۳/۵ نمره)

۱	با توجه به اشعار و عبارات زیر، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) بازش بخواند؛ باز اعراض کند. (ب) دیدم ماشالله چشم بددور، آقا واتر قیده‌اند.	۰/۵
۲	مترادف واژه «درخور» را در کدام گزینه می‌یابید؟ (الف) با جان بودن به عشق در سامان نیست (ب) بفرکن ز پی این اساس تزویر (ب) سریر ملک، عطا داد کردگار تو را (ت) آن خضر که فرخنده‌پیش نام نهادند	۰/۲۵
۳	در سروده «دیگر اکنون آن عماد تکیه و امید ایران شهر / شیرمرد عرصه ناوردهای حول / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود»: (الف) معنای واژه «ناورد» را بنویسید. (ب) املاي کدام واژه نادرست است؟	۰/۵
۴	در هریک از موارد زیر، املاي درست را از داخل کمانک برگزینید. (الف) یک دم غریق (بهر / بحر) خدا شو گمان مبر (ب) باری به مجلس او در، کتاب شاهنامه همی خواندند در (زوال / ذوال) مملکت ضحاک و عهد فریدون کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	۰/۵
۵	در نوشته زیر، واژه‌ای را که املاي آن غلط است، بیابید. «منظره فانی غاز خدایامرز، مرا به یاد بی‌ثباتی فلک بوقلمون و شقاوت مردم دون و وقاحت مصطفای بدقواره انداخت.»	۰/۲۵
۶	در نوشته «عشق، او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند»، واژه «چنان» با کدام واژه نقش دستوری یکسانی دارد؟	۰/۲۵
۷	در هریک از موارد زیر، نوع وابسته و وابسته مشخص شده را از کمانک انتخاب کنید. (الف) بر بالای آن، با خط بسیار روشن، جمله‌ای نوشته بودند. (قید صفت / صفت صفت) (ب) بر دیواره آن، منظره جنگ واترلو را به صورت نقاشی مجسم کرده‌اند. (مضاف‌الیه / مضاف‌الیه)	۰/۵
۸	در بیت «آن‌جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد / غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟»: (الف) کدام واژه نقش دستوری «مفعول» دارد؟ (ب) در مصراع نخست، نوع حرف «واو»، ربط است یا عطف؟	۰/۵
۹	با توجه به بیت «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل‌بند»، کدام گزینه نادرست است؟ (الف) نقش دستوری ضمیر پیوسته «ت» مفعول است. (ب) دو ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی وجود دارد. (پ) زمان فعل «بنهفته‌ای»، ماضی نقلی است. (ت) بیت، یک جمله مرکب یا غیر ساده است.	۰/۲۵

قلمرو ادبی (۲/۵ نمره)

۱۰	بیت زیر را به درستی کامل کنید. «اگر مستم اگر هشیار، اگر خوابم اگر بیدار»	۰/۵
۱۱	سروده «خوان هشتم»، از منظومه اثر «مهدی اخوان ثالث» است.	۰/۲۵
۱۲	کدام گزینه از آثار «عطار نیشابوری» است؟ (الف) فیه ما فیه (ب) تذکره الاولیا	۰/۲۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه
رشته: کلیه رشته‌ها	پایه دوازدهم: فنی و حرفه‌ای و کاردانش	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹	تعداد صفحه: ۳ صفحه
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی‌ماه سال ۱۴۰۱			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

۱۳	در نوشتهٔ زیر، کدام‌یک از ترکیب‌های مشخص شده، آرایهٔ تشبیه ندارد؟ فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات را در مهد زمین بپرورد.	۰/۲۵															
۱۴	در بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»: (الف) «مشبهٔ به» را در تشبیه سوم تعیین کنید. (ب) مفهوم کنایهٔ «زر شوی» را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵															
۱۵	در هریک از موارد ردیف نخست، کدام آرایهٔ ردیف دوم به کار رفته است؟ (یک آرایه، اضافه است.)	۰/۷۵															
<table><tr><td></td><td>ردیف نخست</td><td>ردیف دوم</td></tr><tr><td>الف</td><td>تو مشقت در شت روزگاری</td><td>از گردش قرن‌ها پس‌افکنند</td></tr><tr><td>ب</td><td>عشق شوری در نهاد ما نهاد</td><td>جان ما در بوتۀ سودا نهاد</td></tr><tr><td>پ</td><td>خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان</td><td>این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند</td></tr><tr><td></td><td></td><td>مجاز</td></tr></table>				ردیف نخست	ردیف دوم	الف	تو مشقت در شت روزگاری	از گردش قرن‌ها پس‌افکنند	ب	عشق شوری در نهاد ما نهاد	جان ما در بوتۀ سودا نهاد	پ	خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان	این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند			مجاز
	ردیف نخست	ردیف دوم															
الف	تو مشقت در شت روزگاری	از گردش قرن‌ها پس‌افکنند															
ب	عشق شوری در نهاد ما نهاد	جان ما در بوتۀ سودا نهاد															
پ	خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان	این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند															
		مجاز															

قلمرو فکری (۴ نمره)

۱۶	در بیت «به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید / من این زیبازمین را آزمودم: میهن ای میهن»، منظور شاعر از «زیبازمین» چیست؟	۰/۲۵
۱۷	شاعر در بیت زیر، کدام صفت را برای هم‌نشینی با معشوق ضروری می‌داند؟ «صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست»	۰/۲۵
۱۸	شاعر در سروده زیر، کدام دلیل ادبی را عامل پیدایش دماوند می‌داند؟ «چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند بنواخت ز خشم بر فلک مشت آن مشت تویی تو ای دماوند»	۰/۵
۱۹	با توجه به متن «آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد اما همه می‌دانیم که دولت مستعجل بود. چه خوش گفته‌اند که امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوءهاضمه می‌میرند.» به پرسش‌ها پاسخ دهید. (الف) نویسنده چه چیزی را زودگذر و شتابنده می‌داند؟ (ب) دلیل نابودی حکومت‌های بزرگ چیست؟	۰/۵
۲۰	با توجه به ضرب‌المثل موجود در بیت «ب»، مفهوم بیت «الف» را بنویسید. الف) گلۀ ما را گلۀ از گرگ نیست ب) گفتا: «ز که نالیم که از ماست که بر ماست» کاین همه بیداد شبان می‌کند	۰/۵
۲۱	معنی هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید. الف) اما خنده‌ات که رها می‌شود / و پروازکنان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را به رویم می‌گشاید ب) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ پ) در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد. ت) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه سوم

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه
رشته: کلیه رشته‌ها	پایه دوازدهم: فنی و حرفه‌ای و کاردانش	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹	تعداد صفحه: ۳ صفحه
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی‌ماه سال ۱۴۰۱			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)		
	نمره		

ب) نگارش

بازشناسی (۱ نمره)

۲۲	با ذکر دو دلیل بنویسید چرا نوع نثر متن زیر، ادبی است؟ «تو اگر این مایه کرامت را از مادر به میراث می‌داشتی، می‌بایست همانند با درختان بارور، بخشنده‌گی و ایثار را سراپا دست باشی. سپاس خورشید را که به هر بامداد بر سر تو نورافشانی می‌کند و ابر، گوهر.»	۱
----	--	---

سازه‌های نوشتاری (۳ نمره)

۲۳	درک و دریافت خود را از شعر زیر در سه سطر بنویسید. «نکند جور پیشه سلطانی پادشاهی که طرح ظلم افکند که نیاید ز گرگ چوپانی پای دیوار ملک خویش بکند»	۱/۵
۲۴	مثال «عادل نکند تکیه به دیوار شکسته» را دست‌کم در سه سطر گسترش دهید.	۱/۵

آفرینش ۶ نمره

۲۵	با رعایت اصول نوشتن، یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید و درباره آن انشایی بنویسید. الف) یکی از خاطرات زندگی خود را بنویسید. ب) باران که در لطافت طبعش خلاف نیست در باغ لاله روید و در شوره‌زار خس	۶
----	---	---

۲۰	جمع نمره	پیروز و سرافراز باشید
----	----------	-----------------------

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳		ساعت شروع: ۱۰ صبح		پایه دوازدهم: فنی و حرفه‌ای و کار دانش	
رشته: کلیه رشته‌ها		مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف	پاسخ‌ها				نمره

اصلاحیه سوال شماره ۹

همکاران گرامی، خدا قوت. لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره اختصاص دهید.

الف) فارسی

۱	الف) روی گردانی از کسی یا چیزی / روی گردانی. ۰/۲۵ ص ۱۱ ب) تنزل کرده، پس روی کرده. ۰/۲۵ ص ۱۴۰
۲	الف) با جان بودن به عشق در سامان نیست. ۰/۲۵ ص ۵۳
۳	الف) نبرد. ۰/۲۵ ص (ب) حول. ۰/۲۵ ص ۱۲۱ (هول شکل درست آن است).
۴	الف) بحر. ۰/۲۵ ص ۱۷ ب) زوال. ۰/۲۵ ص ۱۲۸
۵	وقاحت. ۰/۲۵ ص ۱۴۶ (شکل درست آن وقاحت است).
۶	آتش. ۰/۲۵ ص ۵۳
۷	الف) قید صفت. ۰/۲۵ ب) مضاف‌الیه مضاف‌الیه. ۰/۲۵ ص ۷۵
۸	الف) چه. ۰/۲۵ ب) عطف. ۰/۲۵ ص ۱۰۰
۹	الف) ب. ۰/۲۵ ص ۳۴ گزینه ب هم درست است؛ اگر دانش آموز هریک از گزینه های الف یا ب یا هردو را انتخاب کند، ۰/۲۵ نمره را کسب می کند.
۱۰	به سوی تو بود روی سجودم میهن، ای میهن. ۰/۵ ص ۱۲۹
۱۱	در حیاط کوچک پاییز در زندان. ۰/۲۵ ص ۱۲۵
۱۲	ب) تذکره‌الاولیا. ۰/۲۵ ص ۸۱
۱۳	فرش زمرّدین. ۰/۲۵ ص ۱۰
۱۴	الف) کیمیا. ۰/۲۵ ب) ارزشمند شوی. ۰/۲۵ ص ۱۶
۱۵	الف) ۲- حسن تعلیل. ۰/۲۵ ص ۳۴ ب) ۱- جناس تام. ۰/۲۵ ص ۵۱ پ) ۴- مجاز. ص ۷۴
۱۶	دل. ۰/۲۵ ص ۱۲۹
۱۷	صبوری. ۰/۲۵ ص ۵۶
۱۸	شاعر دماوند را مشت زمین دانسته که از روی خشم به آسمان نواخته‌است. ۰/۵ ص ۳۴
۱۹	الف) امپراتوری روم (قدرت). ۰/۲۵ ب) زیاده‌خواهی. ۰/۲۵ ص ۷۴
۲۰	الف) نتیجه عمل هر کسی به خودش برمی‌گردد. ۰/۵ ص ۱۴۹
۲۱	الف) اما هنگامی که به من لبخند می‌زنی، خنده تو مرا به زندگی امیدوار می‌سازد. (به من زندگی می‌بخشد). ۰/۵ ص ۱۵۱ ب) در گذشته، در تنهایی وطن، غم و اندوه زیادی داشتیم. ۰/۵ ص ۱۰۰ پ) کسی می‌تواند عاشق شود که دل‌بسته وجود مادی خود نباشد. ۰/۵ ص ۵۳ ت) هسته خرمایی با توجه خداوند درخت خرمای بلندی شده‌است. ۰/۵ ص ۱۰

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳		ساعت شروع: ۱۰ صبح	پایه دوازدهم: فنی و حرفه‌ای و کار دانش
رشته: کلیه رشته‌ها		مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی‌ماه سال ۱۴۰۱		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	
ردیف	پاسخ‌ها		نمره

ادامه سؤالات در صفحه دوم

ب) نگارش

۱	۲۲	بهره بردن از عناصر خیال در قالب کاربرد تشبیه و استعاره. ۰/۵ برخورداری از عواطف و احساسات. ۰/۵
۱/۵	۲۳	درک و دریافت هسته معنایی شعر و پروراندن موضوع. ۱ نمره رعایت املا و رعایت نشانه‌های نگارشی. ۰/۵ نمره
۱/۵	۲۴	درک و دریافت هسته معنایی مثل و پروراندن موضوع. ۱ نمره رعایت املا و رعایت نشانه‌های نگارشی. ۰/۵ نمره
۶	۲۵	با توجه به سنجه‌های ارزش‌یابی، نمره اختصاص داده شود: ۱- خوش‌آغازی (جذابیت و گیرایی، نشان دادن نمایی کلی از محتوای نوشته). ۱ نمره ۲- پرورش موضوع (بیان ساده و صمیمی، بیان احساس متناسب با موضوع، فکر نو و سیر منطقی نوشته). ۳ نمره ۳- خوش‌فرجامی (جمع‌بندی مطالب، تأثیرگذاری و تفکربرانگیزبودن). ۱ نمره ۴- املا و واژگان (نداشتن غلط املائی) و رعایت نشانه‌های نگارشی. ۱ نمره
۲۰	پیروز و سرافراز باشید جمع نمره	